

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i
świąt uroczystych w Drukarni
Stanisława Gieszkowskiego.

№ 143.

Kwartalnie kosztuje zlr. 4 Konw. Min.
miesięcznie złotych sześć.

WTOREK 27 Czerwca 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła poł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Skł. atmosferycz.	Wielkość opadów i waga.		
6 27	3.	75	+14.	3.6	04	Zachodni słaby	Pochmurno	
25	2	3.	91	+18.	17	26 Pn. Zachodni		De zez
16	3.	45	+13.	15	49	Zachodni		

OBWIESZCZENIE.

Dla ścisłego sprawdzenia istoty czynu wypadków z dnia 22 Czerwca b. r., Ces. Król. Komisya Nadworna uznała potrzebę, stawienia osoby w tych ekscessach udział mającej, przed Sąd wojenny, któren czynności swoje wczoraj już rozpoczął.

Jak więc z jednej strony mieszkańcy Krakowa zaspokojeni myć mogą, że Komisya Nadworna przestrzegając prawa konstytucyjnego, zawsze w to położy swoją usilność, by podobne wypadki wedle prawa i słuszności ściśle dochodzić i winnych ukarać, tak z drugiej strony wzywa ich taż sama Komisya, by samowładnie bieg porządku urzędowego nie mieszała, i patrolom lub też komandom wojskowym przy aresztowaniach w wykonaniu powinności nie przeszkadzali.

Kraków dnia 25 Czerwca 1848.

Franciszek Hrabia SCHLIK
C. K. Feldmarszałek-Porucznik, Na-
czelnik Rządu Wojskowego i Cywilnego.

Numer 126 z dnia 31 Maja Gazety Wroclawskiej zawiera Artykuł wyjęty z Gazety *Berliner Zeitungshalle* dotyczący Krakowa, któren dowiesć zamierza, że bombardowanie tego miasta rossyjskie pieniądze wywołały, dodając, że Jeneralicya za swoje trudy szczególne podarunki dostała.

Jako następca Pana Feldmarszałka-porucznika Hrabiego Castiglione przyjaciela mojego, któren przy tej okazji ciężko został raniony, i w imieniu wszystkich towarzyszków broni mam sobie za obowiązek ogłosić autora tej wieści równie fałszywej jak uwłaczającej stanowi honorowemu, do którego należyć za szczęście sobie poczytuje, — kłamcą bezczelnym.

Kraków 9 Czerwca 1848.

Hrabia SCHLIK
Ces. Król. Feldmarszałek-porucznik, Na-
czelnik Rządu Wojskowego i Cywilnego
M. Krakowa.

Wiadomości krajowe.

A U S T R Y A.

Wiedeń 21 Czerwca. — Deputacya którą komitet bezpieczeństwa wysłał był do Pragi wróciła dzisiaj. Od wieków zapewne żadna wiedeńska deputacya nie znalazła podobnego przyjęcia. Ogłosiła ona je obszernie, teraz kilka tylko szczegółów; w Blechowitz żądano aby oddali szpady. Pokazali pełnomocnictwo przez Pillersdorfa podpisane i dano im eskortę. Pod górą Ziski spotkał ich patrol huzarów który ich przyjął temi słowy: mamy was przecie psy wiedeńskie! Wszędzie ich wojsko tym okrzykiem przyjmowało, szycząc i znieważając ich. Odprowadzeni z tą eskortą do zamku w Pradze gdzie ich przyjął jenerał Wallmoden; gdy mu przedstawili pełnomocnictwo, rzekł on do nich: Pillersdorff nie ma tu nic do rozkazania, miasto jest w stanie oblężenia. Zaprowadzono ich następnie do Windischgrätz który rzekł do nich: gdzie in-dziej zwyciężyła rewolucya tu ja zwyciężyłem. Póki byłem w Wiedniu panował tam porządek, od czasu jak wyjechałem ciągle zaburzenie. Oświadczył potem deputowanym, że dla ich własnego bezpieczeństwa musi ich u siebie zatrzymać i odesłał ich do jednego pokoju gdzie trzech ludzi na warcie przy drzwiach postawiono. Na krążgankach oficer od huzarów groził im pałaszem. W niedzielę narzeszcie wypuszczono ich z tego więzienia a Windischgrätz jeszcze raz ich do siebie zawoławszy rzekł: powiedzcie w domu prawdę o tém coście tu widzieli. Wojsko powinno się szczyścić z tego co zrobiło, bo uratowało ojezyzną. Wielki był spisek unknowny, który kilka dni później miał wybuchnąć. Mam wszystkie dowody w ręku. Będę wystrzegł całą siłą nadanej przez cesarza konstytucyi. Obecnie panuje w Pradze pozorna spokojność, obawiają się jednak ciągle nowego rozruchu i przybycia pospolitego ruszenia z prowincyi.

Wiadomość, że J. C. K. Mość mianował arcyxięcia Jana swym namiestnikiem w miejsce arcyxięcia Franciszka Karola, bardzo przyjazne sprawiła tu wrażenie. Nieszczęśliwe zbliżenie się hr. Bombelles, któren ostatniemu do Innsbruku towa-

rzyszył, i od wielu już lat od wszystkich przyjaciół ojczyzny z boleścią uważana obecność hrabiego przy boku Arcyksięcia Karola, temuż, a więc jeszcze Jego małżonce A. X. Zofii, mocno zaszkodziło w opinii publicznej. — Hr. Bombelles przez wpływ cesarzowej matki od wielu już lat był ochmistrem związał synów Arcyksięcia Franciszka Karola. Jest to nie ugięty legitymista, zwolennik jezuitów, a przez którego cesarzowa matka i Metternich całe potomstwo Cesarza Franciszka spodziewali się trzymać w zależności od siebie. Nie można było nieszczęśliwszego zrobić wyboru, jak z Francuza tego rodzaju. Domniemany następca tronu i familia musi teraz tego błędu ciężko żałować. Cała ta familia ma obecnie opinią przeciwko sobie, chociaż najstarszy książę Franciszek Józef, nie jest bez talentów. — Plakat klubu demokratycznego, stawiający na czele rządu tymczasowego Arcyksięcia Jana sprawił tu niezmiernie wzburzenie. — Z Innsbruku powrócili już niektórzy dyplomaci, między którymi i francuzki sprawujący interesa. — W tych dniach oczekują całego ciała dyplomatycznego. — W Innsbruku deputacya Kroatów z Br. Jelachich na czele, tamtejsi mieszkańcy uczcili prz. *Fackelszug*. Proklamacya Tyrolczyków do Kroatów wyraża sympatya pierwszych do dzielnych Kroackich pułków granicznych.

— Dnia 23 Czerwca. —

Przybyły dzisiaj z Innsbruka minister handlu i rolnictwa baron Doblhoff przywiózł zaspakajające wiadomości o zdrowiu N. Cesarza, jak równie zapewnienie iż wyznaczony przez J. C. Mośc do otwarcia sejmu i kierowania interessami rządowemi arcyksiążę Jan dziś przybędzie do Wiednia, jutro zaś 24 obejmie powierzone mu urządowanie.

(G. Wied.)

Dzisiejsza gazeta Wiedeńska, zawiera ciekawą odpowiedź ministeryum wojny na wielostronne wezwania o wyprawienie znacznych do Włoch posilków. Ministeryum oświadcza iż podziela zapewne patriotyczne uczucia będące wezwań tych zasada, wszelako musi działać tak jak tego okoliczności wymagają. Wypadki zaszły w Czechach, które nie pozwalają wydalac z tamtąd wojska, rozruchy w Węgrzech dokąd musiano ostatnimi czasy wyslac 3 nowe pułki, niemożność rozporządzenia pułkami w Węgrzech zostającymi, konieczność w reszcie mocnego obsadzenia innej jeszcze prowincyi (Galicyi) wszystko to stoi na przeszkodzie wzmożeniu armii włoskiej. Zresztą przez odniesione zwycięstwo pod Curtatone, jako też wzięcie Wicency i Treviso siły nieprzyjacielskie zmniejszone zostały na czas 3 miesięczny o 22,000 wojska, które na zasadzie kapitulacyi przeszło za rzekę Po. Marszałek Radetzki podaje siłę obecną nieprzyjaciela na 60,000 nie jest zatem o tyle wyższą od austryackiej aby rozpaczac przychodziło. Dając tę odpowiedź na czynione mu zarzuty, ministeryum wojny oświadcza gotowość odparcia wszystkich innych jakieby mu czynić miano.

W teje gazecie czytamy rozporządzenie ministeryalne następującej treści:

Spowodowane nawałem niespodzianych wypadków, nadzwyczajne wydatki państwa wymagają nadzwyczajnych środków ku ich pokryciu. Te jednak mogą być tylko na drodze prawodawczej ogólnie za-

rażdzone, mianowicie zaprowadzenie podatkow od wszelkiego rodzaju dochodów. Aby jednak o ile konieczności pozwalają pokryć najpilniejsze wydatki i otworzyć nowe źródła dochodu, ministeryum za zezwoleniem J. C. Mości i z zastrzeżeniem odmian jakie sejm oznaczy, stanowi co następuje:

1) Na czas trwania obecnych uciążliwych stosunków będzie pobierana nadzwyczajna opłata.

a) Od płacy urzędników państwa tak cywilnych jak i wojskowych, b) od pensyj wystuzonych i przeniesionych na stan spoczynku, c) od czystego dochodu z krajowych i zagranicznych beneficjów, klasztorów i zgromadzeń duchownych wyjąwszy tych które się opatrywaniem chorych trudnią.

2) Od tej opłaty wolni są urzędnicy i zakłady, których dochód 1000 fl. m. k. nie wynosi.

3) Opłata wynosi 5% od pensyi 1000 zfr. przenoszącej aż do 3000 zfr. zaś 10% od pensyi przenoszącej 3000 zfr.

4) Diety urzędników w pierwszych 9 klassach redukują się do $\frac{3}{4}$ części zwykłej płacy i t. d. 8) Pensye wystuzonych lub przeniesionych na stan spoczynku osób nie będą odąd wypłacone w summie wyższej od 8,000 zfr. rocznie.

Tryest 17 Czerwca. Dziś w naszym porcie stanęły na kotwicy: angielska wojenna fregata *Spartan* z 240 ludźmi i 24 dział, i angielski wojenny bryg *Harlequin* z 130 ludźmi i 14 działami.

(P. S. A.)

— Dnia 21 Czerwca. —

Flota nieprzyjacielska oddaliła się z portu tułtejszego do Pirano, składa się ona z 9 okrętów i 4 statków parowych. Obiega tu od kilku dni pogłoska, że Karol Albert wydał rozkaz admirałowi Albini iżby albo uderzył na Tryest albo bezwzględnie się cofnął. Wczoraj przybył statek angielski z Wenecyi z wiadomością, że tam wszystko spokojnie. Most na lagunach wysadzony w powietrze, w mieście stoi generał Pejū z 15,000 Włochów, inny statek wprost przeciwne przywozi wieści, mianowicie że Wenecya jest w powstaniu, że dwie trzecie części ludności oświadczyły się za panowaniem austriackim. Onegdaj przybyły tu mimo blokady dwa statki nadbrzeżne austriackie.

(G. w. W.)

W I E G R Y.

Peszt 19 Czerwca. — Nasz pierwszy minister hr. Ludwik Bathiany odjeżdża dziś do Presburga. Ztamtąd ma być w szybkim związku telegraficznym z węgierskim ministrem spraw zagranicznych. Spodziewają się, że król z całą familią w dniu 30 b. m. tu przybędzie. — Wczoraj przybyło tu wiele zbiegłych węgierskich i niemieckich familij z Neusatz. Opowiadają, że położenie rzeczy w tamtejszych okolicach więcej się pogorszyło jak polepszyło. Powstańcy serbscy i iliryscy w silnych stanowiskach oczekują napadu Węgrów. Oni utrzymują w swoich proklamacjach, iż nie chcą bynajmniej zdobyć z terytoryum węgierskiego, chcą jedynie bronić własnych obwodów. Komendant Peterwaradynu feldm. Hrabowski, miał oświadczyć naszemu ministeryum, że potrzebuje 40,000 ludzi, aby działać z skutkiem przeciwko powstańcom. — W towarzystwie Bana Kroacyi Br. Jellachich, udali się także książę Miłosz i arcybiskup z Karłowic do Innsbruku.

(G. Wr.)

CZECHY.

Praga 20 Czer. Wiele tu osób aresztowano szczególnie członków związku Sforzost, między niemi p. Villany który przed 4ma tygodniami dał swojej żonie słowo honoru, że będzie czeską królową. Hr. Boucupei 75letni starzec, jeden z najbogatszych właścicieli ziemskich w Czechach także w nadziei zostania królem dał się użyć za narzędzie spiskowym. Przedsięwzięcie to kosztowało go z 500,000 złr. Wczoraj go aresztowano, a własne dzieci jego ogłosiły go rozrzutnikiem. Pokazuje się teraz, że nie mniej jak pięciu miało być ogłoszonych królami czeskiemi. (G. Wr.)

Ranny w czasie zaburzeń syn księcia Windischgrätz, ugodzony dwoma strzałami, miał już umrzeć. Feldm. porucznik Koek został podobno od kobiety zastrzelony, zginął także podpułkownik od Hohenegg, jego adjutant i wielu oficerów. Strata cywilnych nie jest jeszcze oznaczoną. (P. S. A.)

Przybyli tu Dr. Rieger i Hr. Albert Nostiz z dworu cesarskiego, przywoząc z sobą potwierdzenie wyboru rady państwa dla Czech, i wiadomość o wkrótce nastąpić mającym przybyciu Arcyksięcia Namiestnika.

Wiadomości zagraniczne.

P R U S S Y.

Berlin 20 Czerwca. Utrzymują, iż ofiarowano dep. Rodbertus ministeryum spraw wewnętrznych, ten jednak odmówił z powodu, iż się nie mógł z obecnym ministeryum zgodzić w następujących szczególniej punktach: w uznaniu rewolucyi, w stosunkach zagranicznych, w prawach gminnych i obrony krajowej. Co do spraw zagranicznych p. Rodbertus miał nalegać o energiczniejszą politykę przeciwko Rossyi, o jedność niemiecką, stanowcze przymierze z Francją i Stanami Zjednoczonymi Ameryki. Co do urządzeń gminnych i obronnych żąda aby były na zasadach ludowych i najszerzej podstawie ugruntowane.

— Dnia 21 Czerwca. —

Xiąże Leuchtenbergski, od dawna w ścisłych związkach z Ludwikiem Bonaparte zostający, przybrał w ostatnich czasach gatunek roli dyplomatycznej na korzyść swego kuzyna. Usiłował on przekonać niektóre dwory, mianowicie zaś swego teścia cara, iż tylko dyktatura jednego z Napoleonidów może Francją utrzymać na wodzy i zabezpieczyć od niej Europę. Warunkowe przywrócenie Polski pod berłem Leuchtenberga, podział wschodu, przywrócenie grecko-byzantyńskiego cesarstwa pod W. księciem Konstantym, odstąpienie Egiptu Francyi, wszystkie owe zamiary łączą się z tym bonaparty-stowskim planem który ma i tę korzyść że ludom pochlebia. (G. Wr.)

Królewiec 19 Czerwca. Wszyscy podróżni potwierdzają nagromadzenie wielkich mass wojska w Kr. Polskiem, i dodają, że na granicach tego kraju pokazały się już hordy azyatyckie, jakich od czasu wojen francuzkich w Polsce nie widziano.

Donoszą od granic Polski, iż z tamtej strony aż do Niszawy najmniej stoi 60,000 Rosyjan i Kozaków z 6 do 8 baterjami dział. Rosyjski wacmistrz zapewniał, że słyszał z ust generała rossyjskiego v. Bohlen, iż w kilku dniach spodziewają się jeszcze większych wzmocnień armii od 200,000 do 250,000 z stosownie silną artylleryą, które to massy wojsk przeznaczone są do utrzymania w rygorze wzburzonych Niemiec, a mianowicie Pruss!! (G. Wr.)

Wrocław 21 Czerwca. Gazeta *Vossa* mówi o nadesłaniu do Berlina noty rossyjskiej z oświadczeniem, iż: „tak reorganizacya W. X. Poznańskiego uważaną będzie za *casus belli*, jako i obsadzenie Jutlandyi.“

F R A N C Y A.

Paryż 19 Czerwca. — Wczoraj wielu członków zgromadzenia narodowego w sali konferencyjnej rozprawiali o założycie się mającym obozie z 25,000 ludzi na równinach Satory pod Wersalem. Władza wykonawcza jak mówią, chwyciła się tych środków, dla zabezpieczenia się od spodziewanego napadu.

Rząd postanowił część gwardyi narodowej postawić na stopie ruchomej, *Galignani Messenger* mówi o 300,000. Krok ten rządu miał być skutkiem wypadków włoskich powiększających państwo króla Sardynii.

— Dnia 20 Czerwca. —

Przy końcu dzisiejszego posiedzenia zgromadzenia narodowego, minister wojny Cavaignac, uczynił wniosek o utworzenie korpusu żandarmeryi ruchomej z 800 ludzi.

Calais postawione jest w stanie obrony nad którego fortyfikacyami czynnie pracują. (P. S. A.)

W Ł O C H Y.

Wiedeń 21 Czerwca. Podług doniesień z Werony d. 17 b. m. i z Treviso 18, trwało tam od kilku dni de facto zawieszenie broni. Kuryer Cesarski spieszący z Mestre do Werony mówi w ciągu całej drogi, iż jedzie do marszałka Radetzkiego z wiadomością że deputacya z Wenecyi żąda paszportów w celu udania się do głównej kwatery. We wszystkich miastach weneckich panuje spokojność. Papięzkie wojska cofają się do Ferrary.

— Dnia 24 Czerwca. —

Dzisiejsze wiadomości z Treviso 21 b. m. donoszą że feld. Welden udał się osobiście do Mestre. Garnizon twierdzy Malghera strzelał do Mestre, lecz wojsko cesarskie taką zajęto pozycyą, że tylko mieszkańcy ponosili szkodę. (?) Garnizon się wydał i wystawił Mestre na ogień nieprzyjacielski. Feldm. Welden oburzony tem postępowaniem, pospieszył sam do Mestre, gdzie oczekuje odpowiedzi na swoje propozycye, po czem rozpocznie działania przeciw Malgherze. Z Werony donoszą pod dniem 19 b. m. że dwie brygady austryackie udały się ku Schio gościńcem do Botzen. Feldm Radetzki był w Weronie gdzie mówiono, iż deputowani medyolańscy są już w drodze do Innsbrucka dla układania się za pośrednictwem papięza o pokój. Armia jest wszędzie w żywność zaopatrzona. Wszędzie panuje spokojność. (G. w. W.)

Paryż 21 Czerwca Dziennik *Estafette du midi*, donosi o wybuchu w Sabaudyi powstaniu. W całym kraju rozlega się okrzyk: niech żyje włoska Rzeczpospolita! Precz z Karolem Albertem!

(G. Wr.)

Wenecya 13 Czerwca. Dziennik *powszechny* donosi z pewnego źródła, iż ofiarowane austriackiemu gabinetowi pośrednictwo Anglii w sprawie włoskiej, zostało przyjęte i że zarazem zawiazano układy o pokój z dworem Sardyńskim na podstawie ustąpienia Lombardzkiej i części weneckiej prowincyi, z przyjęciem pewnej części długu państwa. Włoskie pułki w austriackiej armii, zbiegają codziennie w licznych oddziałach. Lękają się także wybuchu w Istrii, a nawet i Tryest chociaż ogłoszony w stanie oblężenia, nie jest pewnym co do spokojności.

(G. Wr.)

Rzym 9 Czerwca. Vincenzo Gioberti chciał oczekiwać w Rzymie na rozpoczęcie się układów; lecz w tych dniach udaje się do Palermo, dla popierania swojego wielkiego celu, połączenia całych Włoch pod berłem Karola Alberta. Pewną jest rzeczą, że znajdzie tamże przychyłność ku swym zamiarom, a nawet już dwóch deputowanych z tymczasowego sycylijskiego rządu wyjechało do Tury-

nu, aby potrzebne rozpocząć układy. — Wszystkie wiadomości z Kalabrii i Sycylii donoszą, że tamże wszystko uzbraja się energicznie, dla utworzenia regularnego wojska, z którym Neapol zamierzają napaść. Około 2000 Sycylian miało przy Scylli wyładować i leżący tam zamek szturmowali. Mieli się nawet połączyć z oddziałem kalabryjczyków w celu napadnięcia pod Reggio będącego obozu wojsk królewskich.

(G. Wr.)

MULTANY i WOŁOSZCZYŻNA.

Bukarest 31 Maja. Turecki komisarz miał tu przybyć w tych dniach i pojechał z rosyjskim generałem Duhamel do Belgradu, dla wstrzymania serbskiego ludu od rewolucyi.

(P. S. A.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 24 do dnia 26 Czerwca.

Grohmann Dominik, Dąbski Mokołaj ob., X. Dobrzański Alexander, Kasprzykiewicz, z Galicji.

Wyjechali z Krakowa.

Borowska Elzbieta ob., z córką Wojnarowską, Ciołkosz, Krasuski ob., Rej hrabina, do Galicji.

Doniesienia Urzędowe.

Ner 6621.

OBWIESZCZENIE.

Ces. Kr. Urząd Cyrkularny Krakowski podaje do powszechniej wiadomości, iż na dniu 30 Czerwca r. b. o godzinie 10tej z rana w Biórze Urzędu Cyrkularnego w gmachu S. Piotra pod L. 106 w gmieście M. rozpocznie się publiczna głośnie *in plus* licytacja na wypuszczenie w trzyletnią dzierżawę od dnia 1 Lipca 1848 roku, do ostatniego Czerwca 1851 r.) propinacyi we wsi Przegorzalach w Dlecie Liszki leżącej do Kollegiaty WW. SS. należącej, pod następującymi warunkami:

1) Czynnosc roczny w dwóch ratach z góry dnia 1 Lipca i 1 Stycznia płacić się mający, ustanawia się na pierwsze wywołanie w summie jaka w ostatnich trzech latach płaconą była to jest złotych polskich 660.

2) Chęć licytowania mający złożą *vadium* w kwocie złotych polskich 330.

3) Najwięcej czynszu rocznego ofiarujący doliczy do *vadium* taką kwotę, jaka do wyrównania półrocznego czynszu wypadnie na kaucyę, która do C. K. Kassy Poborowej złożona, po ukończonej dopiero dzierżawie zwróconą zostanie, po potrąceniu należności i pretensyj w ciągu dzierżawy trzyletniej i z niedotrzymania kontraktu wyniknąć mogących.

4) Dzierżawca zobowiązuje się utrzymywać bu-

dowle w takim stanie, w jakim mu protokolarnie oddane będą, z zastrzeżeniem wynagrodzenia wynikłych z zaniedbania wszelkich szkód.

5) Dzierżawca podda się egzekucyi i decyzjom administracyjnym, bez odwoływania się do drogi sądowej.

6) Koszta stempla i spisania kontraktu z prywatnym podpisem do dzierżawcy również należec bęą Od licytacyi tej Starozakonni na mocy istniejących przepisów wyłączeni zostają.

Z C. K. Urzędu Cyrkularnego.

Kraków dnia 20 Czerwca 1848 r.

Terlecki,

C. K. Komiss. Cyrk.

(2r.)

Ner 9831

CES. KRÓL. DYREKCJA POLICYI.

Miasta Krakowa.

W dniu 9 b. m. zagubionym został w mieście tutajszym passport pod d. 8 Kwietnia r. b. do L. 1757 p. Ignacemu Janickiemu na podróż do Poznania w Prussy na rok ztąd udzielony, ktoby przeto takowy wynalazł zechce go złożyć w C. K. Dyrekcji Policyi.

Kraków dnia 19 Czerwca 1848 r.

Za Dyrektora Policyi

Gabriel.

Doniesienie prywatne.

Wochenrapport.

Vom 19 bis incl. 25 Juni d. Mts, sind auf der Kr. Ober-schlesischen Eisenbahn:
1,531 Personen } befördert worden.
3,496 Centner Fracht }
Die Einnahme betrug fl. 2,057 Kr. 32.

Rapport tygodniowy.

Od 19 go do 25go Czerwca włącznie przewieziono Koleją żelazną Krakowsko Górno-szlązką:
1,531 osób i
3,496 centnarów frachtu.
Dochód wynosił Złr. 2,057 grajc. 32.